

Proloog

Aeg oli veidi pärast koidikut ühel hiliskevadisel hommikul, mis kuulutas ette saabuvat suve. Värsked rohelised lehed olid nii eredad, et ehmatasid silma, esimesed päikesekiired panid murul kaste aurama ja majakest ümbritsev mets kajas linnulaulust. Benoît Courrèges – väikese St Denis' linnakese politseiülem, keda kõik kutsusid Brunoks – eristas lehelinnu ja vaenukäo, nõmmelookese ja rähni tämbreid, kuid teadis, et need moodustavad vaid murdosa talle koduks ja armsaks saanud Vézère'i jõeoru linnuriigist.

Bruno kandis vana sõjaväedressi, milles oli hommikusel metsajooksul käinud. Ta piidles Napoléoni ja Joséphine'i – oma kaht hane. Need kanakarja valitsejad paterdasid pikaldase väarikusega lähemale, et uudistada Bruno kindlas haardes värisevat kutsikat. Hanede järel tippis lähemale pead küljelt küljele kallutav kukk Blanco, kes oli endale nime saanud Prantsuse ragbilegend'i järgi. Blancole järgnesid tema kanaprouad ja kaks faasanit, kelle Bruno oli hankinud, sest talle meeldisid väiksemad munad, nagu ka faasanite komme neid hoolikalt heina sisse peita.

Basset hound'i jahikoeraks koolitamine on aeganõudev ettevõtmine, kuid Bruno hakkas juba uskuma, et Balzac on kõige arukam koer, keda ta oli kunagi kohanud. Tubased reeglid lennult haaranud Balzac hülgas peremehe kutsele kuuletumiseks isegi kõige ahvatlevama lõhnajälje. Nüüd õppis ta seda, et Bruno kanakuudi linde tuleb kohelda samasuguse viisakusega kui peremehe sõpru, ning kõigi sissetungijate eest kaitsta. Balzac tikkus mängimiseks ligi kalpsama, pannes kanad kaagutama ja õhku hüppama. Seepärast hoidis Bruno teda ühe käega paigal ja tegi teise käega pai, rääkides temaga vaikselt rahustaval häälel, kui

kaks hane kaema tulid, mis uue eluka oli Bruno seekord nende territooriumile toonud.

Bruno oli juba Balzacile tutvustanud trühvlite tummist ja hõrku aroomi ning näidanud metsas valgeid tammesid, mille alt neid tavaliselt leida võis. Ta võttis koera hommikustele sörgiringidele kaasa, nagu ka koidu- ja ehapatrullidele kanakuudi juurde, ning arvas, et kaugel pole aeg, kui Balzac võiks hobuste jalutamise ajal temaga kõrva lipata. Bruno kahtlustas, et kutsikas hakkab igatsema juba koduseks saanud suurt binoklivutlarit, millesse pemees ta toppis ja rinnale sidus, kui ratsutamas käis.

Napoléon ja Joséphine, kes olid sõbrunenud ka Bruno eelmise *basset hound*'i Gigiga, tatsasid lähemale. Blanco saputas tiibu ja kraaksatas oma igahommikuse kikerikii, justkui teatades, et olgugi haned temast suuremad, juhib tema siin vägesid. Kutsikale, kes oli harjunud magama Bruno hobuse Hectori latris, ei avaldanud hanede suurus vähimatki muljet. Ta kallutas pea küljele, vaatas nende poole üles ja väaksatas sõbralikult tervituseks. Haned purjetasid Brunost ja tema koerast mööda, jättes Blanco kiki-varvukil sulgi soputama, et endast suuremat ja väekamat muljet jätta. Balzac tegi sobivalt aupakliku näo.

Bruno teadis, kui linde jälgis ja koera silitas, et ei kujutaks elu ilma loomade, linnulaulu ega aiata ette. Talle meeldis üle kõige süüa otse puult korjatud õunu, päikesesooje tomateid ja salateid, mis olid kõigest viiv enne õli-äädikakastmega segamist peenralt nopitud. Kuklas kipitses tal küsimus, kas majapidamises ei peaks olema ka naine-lapsed, kellega idüllis jagada ja üheskoos aasta-aegade ülevat vaheldumist nautida. Ta pööras pilgu majale, mille oli eelmise talu varemetele oma kätega ehitanud, abiks sõbrad ja St Denis' naabrid. Pärast ühe kättemaksuhimulise kurjategija süüdatud tulekahju remonditud maja oli kasvanud. Bruno oli kindlustushüvitise ja suure osa säästudest pannud katuseakende ja põrandalaudade alla, et rajada varem kasutuseta katusekambrisse kaks uut magamistuba. See plaan oli tal ammugi mõttes

mõlkunud, kuid selle elluviimine tundus nagu omaenda tulevikku panustamine, lootuses et kunagi täidavad neid tube tema lapsed. Kabinetilaual lebas hinnapakkumine päikesepaneelide paigaldamiseks katusele; maksusoodustused, mida ta saaks; ning talle välja arvatud pangalaenu tingimused. Bruno oli numbrid kokku löönud ja teadis, et tal kulub peaaegu kümme aastat, enne kui investering end tagasi teenib, aga arvas, et keskkonnakaitse mõttes oleks see paslik samm. Silmitsedes maja meekarva seinu ja Périgordi piirkonnale omaseid punaseid katusekive, hakkas Bruno muretsema, kuidas paneelid maja välisilmet muudaksid.

Mõttelõnga katkestas mobiilisurin püksitaskus. Kuni ta seda välja õngitses, vingerdas Balzac end vabaks ja hakkas sibliivatele kanadele lähemale hiilima. Bruno küünitas kutsikat tagasi tõmbama, aga ei saanud teda kätte, mobiil kukkus maha, ja järgmisel hetkel puhkes metsik kaagutamine, kui koer edasi tormas ja kanad pooleldi lennates ja pooleldi vudides kuudi varju lidusid.

„Vabandust, isa,“ ütles Bruno torru, kui mobiili uuesti kätte võttis, märgates, et helistaja on kohalik preester isa Sentout. Bruno tõstis Balzaci ühe kämbлага kaenlasse ja läks toa poole. „Vabandust, et ma sind nii vara tülitän, Bruno, aga keegi on surnud. Vana Murcoing* heitis eile hinge ja siin on midagi, mida sa peaksid nägema. Olen praegu tema pool, ootan tütre saabumist.“

„Hüppan duši alt läbi ja tulen otse sinna,“ lubas Bruno. „Kuidas te tema surmast kuulsite?“

„Läksin teda õhtul vaatama ja ta oli juba siis hinge vaakumas, nii et istusin öö läbi tema juures. Koidikul ta suri.“

Bruno tänas preestrit, täitis Balzaci toidu- ja veekaasi ning mõtles duši all, kui paljudel linnakestel on preestriga nii vedanud, et too võtab oma hingekarjase kohustusi piisavalt tõsiselt, istudes terve öö surija juures. Murcoing oli üks nelja-viie vanakese pundist, kes istusid pidevalt ühes odavama otsa kohvikus. Seal sai telerist

* Loe: [märku] (siin ja edaspidi tõlkija märkused)

hobuste võiduajamisi vaadata ja kaugteel kihla vedada, ning vanamehed hellitasid terve hommiku käte vahel väikest klaasi valget veini ehk *petit blanc*'i ja kurtsid vastastikku, et Prantsusmaa ja St Denis on alla käinud. Kuigi üksikasju Bruno ei teadnud, meenus talle, et Murcoing oli üks linna viimastest vastupanuliikumise veteranidest, mis tähendas erimatuseid. Kui nii, siis tulevad tal kiired päevad. Päikesepaneelide otsus peab ootama.

1

Justkui otsustanud, et see jääb maa peal tema viimaseks ööks, oli surija oma pihku pigistanud midagi, mis meenutas väikest lõuendil või pärgamendil maali. Nüüd lähemale minnes nägi Bruno, et see polnud mingi maal, vaid suur ja kaunis pangatäht – peaaegu kaks korda suurem kui need ilmetud, kuid tuttavad eurod, mis tal endal rahakotis olid.

Filigraanselt graveeritud ja pastelltoonides paberile kantud Mercurius seisis oma tiivulistel kandadel purjekatest ja auri-
kutest kubiseva sadama ees. Temaga silmitsi seisis paljastatud rinnaga Vulcanus, kelle sepikoja taustal laiutas kaasaegne suitsu purskavate katustega tehas. See oli Prantsuse riigipanga vekseli ühele tuhandele frangile, ja Bruno polnud selliseid varem näinudki. Lapitehnikas päevatekil, mis oli tihedalt laiba habemetüükas lõua alla veetud, lebas veel üks samas stiilis ja väärin-
gus kupüür. Seda kätte võttes üllatas Brunot rahapaberi paks ja kurruline tekstuur, nagu sisaldaks see rohkem lina- kui paberi-
kiude. Pangatähe teisel küljel seisis külluslike puuviljade ja lillede vastas uhke kukk ja nisuvihud, kummalgi küljel kaks medaljoni Kreeka jumala ja jumalanna profiilidega. Jumalused põrnit-
sesid teineteist kiretult, kõrval ammusurnud pangametnikke allkirjad ning peade kohale trükitud väljastamisaeg: detsember 1940.

Bruno kergitas kulmu. Iga prantslase jaoks on 1940 püha aasta, sest tähistab Saksamaa kolmandat sissetungi seitsmekümne aasta jooksul ja Prantsusmaa teistkordset lüüasaamist. Küll aga oli see esimene kord, kui Pariis langes Saksa võimu alla. 1870. aastal elas pealinn üle kuudepikkuse piiramise, enne kui

Prantsuse väed tormasid Wilhelm I vägede valvsa pilgu all pealinna peale, et Pariisi kommuuni revolutsioonärid maha nootida. Pärast 1914. aasta sissetungi võeti sakslased piiramisrõngasse ja lõpuks ka purustati. Kuid 1940. aastal andis Prantsusmaa alla ja sõlmis alandava relvarahu. Saksa sõdurid marssisid Triumfikaare alt ja mööda Champs-Élysées'd linna ning kehtestasid üle nelja aasta kestnud okupatsioonikorra. Marssal Pétaini juhitud Vichy režiimi all säilitas pool kohitsetud Prantsusmaad kübekese suveräänsust, kuid sakslased võtsid üle Pariisi, põhjapoolsed piirkonnad ja kogu Atlandi ranniku. Seega pidi see olema Vichy pangatäht, otsustas Bruno ja nuputas, kas see oli nii kaua pärast sõja lõppu veel käibiv maksevahend.

Mustas puulaekas, mis lebas avatuna surnu kõrval, oli veel erinevas väeringus Prantsuse rahatähti. Lisaks neile olid seal mõned vanad fotod. Pealmine kujutas salka noormehi ja poisse, kes kandsid erinevaid relvi, alates vintpüssidest ja revolvrimest kuni püstolkuulipildujateni välja. Nad poseerisid Citroëni musta esisillaveoga mudeli ümber, kes astmelaul kükitades, kes auto vastu toetatud. See mudel oli üks kauneimaid autosid, mis on Prantsusmaal eales toodetud. Üle kapoti oli laotatud Prantsuse trikoloor.

Bruno võttis foto kätte, pööras selle ümber ja nägi kritseldatud sõnu „*Groupe Valmy, le 3 juillet, 1944*“*. Enamik poisse kandsid talupojariideid, mõni baretti ja kaks esimese maailmasõja aegseid teraskiivreid. Ühel vanemal mehel oli seljas Prantsuse ohvitseri munder, rinna ümber nahkrihmad ja moonataskud. Mõlemas käes hoidis ta granaati. Kõik mehed kandsid kaelinti tähtedega FFI. Bruno teadis, et need tähistasid nimetust *Forces Françaises de l'Intérieur*, mis tähistas De Gaulle'i valitud nime vastupanuliikumise võitlejatele. Järgmisel fotol kujutati sama autot ja rongi

* Valmy relvasalk, 3. juuli 1944

kõrvale pargitud igivana veokit. Kaubavaguni ukсед olid lahti ja inimrongis ulatati kotte vagunist veokikasti. Pöördel seisis sõnad: „*Neuvic, 26 juillet, 1944*“.

„Mul ei lubatud kunagi selle karbi sisse vaadata,“ lausus naine. Ta kiikis fotode poole, aga ei teinud katset neid ega ka pangatähti puudutada. Tema tööst parkunud ja pahklikud käed jäid kokku pigistatult sülle lebama. Pealtnäha oli ta kuuekümnendates. Isa Sentout tutvustas teda kui Joséphine'i, üht surnud mehe kolmest tütrest. Praegu pani preester portfelli palveraamatu ja pühitsetud õli, mida ta oli viimsel võidmisel kasutanud. Laiba otsasesisel ja silmalaugudel, kuhu preester oli teinud viimsed ristimärgid, läikisid õlilaigud. „Ta suri kaheksakümne kuue aasta vanuses,“ ütles preester leinajale. „Korralik vanus, Prantsusmaa eest pikk elu elatud. Teie isa on nüüd meie Taevase Isa juures.“ Ta asetas käe õrnalt naise käsivarrele. Too raputas selle maha. „Meile oleks lastena see raha ära kulunud,“ sõnas ta ning vaatas kuivasilmsena pangatähti. „Toona olid rasked ajad.“

„Nende pangatähtede pärast ma sulle helistasingi Bruno,“ pöördus isa Sentout nüüd Bruno poole. „Ma ei tea, mida seadus nende kohta ütleb, kui need on kehtivuse kaotanud.“

„Need kuuluvad tema vara hulka ja lähevad pärijatele,“ vastas Bruno. „Aga need fotod tähendavad, et ma pean tõenäoliselt hakkama riiklikke matuseid korraldama.“ Bruno küsis Joséphine'ilt: „Kas tal oli teie teada vastupanuliikumise orden?“

Naine osutas peaga väikese raami poole voodi kohal krutsifiksi all seinal. Bruno küünitask üle voodi lähemalt vaatama. Kardinaad olid avatud ja päike paistis, kuid sisehoovilt immitises tuppa napilt päevavalgust. Aknast kõigest kahe meetri kaugusel paistis naabri kivimüür. Üksik luitunud pabervarjus lambipirn ei valgustanud eriti midagi, kuid Bruno silm seletas musta- ja punasekirju paela

* Neuvic, 26. juuli 1944

otsas väikest Lorraine'i ristiga messingmedalit. Selle alla raami oli välja pandud ka pleekinud FFI käelint ning foto noorest käelindi ja vintpüssiga Murcoing'st.

„Ma pean ametlikust nimekirjast järele vaatama, kuid paistab, et tal on õigus vastupanuliikumise matustele koos auvahtkonna ja kirstulipuga,“ sõnas Bruno. „Kui te seda soovite, siis panen asjad liikuma. Riik maksab kõik kinni. Hauaplatsi võite valida kas suurele Chasseneuil' vastupanuliikumise kalmistule või siiasamasse St Denis'sse.“

„Tahtsingi küsida, kas tal oli nii palju raha hinge taga, et tuhastamise eest maksta,“ vastas naine ning vaatas luitunud lillelist tapeeti ja odavat riidekappi, mis oli paremaidki päevi näinud. „Ta ootas hooldekodu järjekorras, nii et linnavalitsus sokutas ta siia.“

Vanamees oli elanud üksi ühe kitsa kolmekordse maja alumise korruse korteris ühel St Denis' kõrvalisel põiktänaval. Brunole meenus aeg, kui linnavalitsus oli selle hoone ostnud ja linna-korteriteks kohendanud. Neli peret topiti ülemistesse korteritesse, ning kui alumise korruse eakas elanik maetud sai, kolis järgmine ootenimekirja inimene kohe sisse. Majandussurutis oli St Denis' vastu ränk.

„Paul peaks kohe kohale jõudma,“ mainis naine ja vaatas kella. „Paul on Murcoing' lapselaps, minu õepoeg. Helistasin talle kohe pärast preestri kutsumist. Tema oli ainuke, kelle jaoks mu isal kunagi aega leidus, ikkagi pere ainus teine meeshing.“ Naine heitis voodil lebavale laibale mõru pilgu. „Kolmest tütrest talle ei piisanud.“

„Öelge oma telefoninumber, et saaksin teid matustega kursis hoida,“ palus Bruno ja võttis märkmiku välja. „Kas te teate, kus ta oma dokumente hoidis või kas tal oli testament koostatud?“

Naine kehtas õlgu ja ütles oma numbri. „Polnud eriti midagi pärandada.“ Ta vaatas jälle kella. „Ma pean minema. Võtan toidu kaasa, mis temast alles jäi.“ Avatud uksest kostis väikese külmiku

ja kapiuste kolinat, enne kui naine kitsasse käiku trampis, mis garaaži kõrvalt tänavale viis.

„Ma ei näinud erilist leina,“ märkis Bruno ja õngitses arstikeskusesse helistamiseks mobiili välja. Enne seda, kui Murcoing' oleks saanud matusebüroosse viia, pidi arst surma kinnitama. „Sugulased teda eriti ei külasthanud, kui Paul välja arvata,“ selgitas preester. „Kõik õed elavad lõuna pool Bergeracis. Joséphine rääkis, et töötab ööpöetajana, nii et tema näeb ilmselt vanu ja haigeid inimesi rohkem kui küll.“

„Kui haige Murcoing oli? Ma pole teda juba mõnda aega kohvikus näinud.“

„Ta teadis, et on suremas, ja see ei paistnud teda häirivat,“ vastas isa Sentout. „Tal oli kopsupõletik, aga keeldus haiglasse minemast. Vanasti kutsuti seda haigust vanamehe sõbraks. Kerge surm – inimene lihtsalt hääbub.“

„Nägin teda kirikust välja tulemas. Kas ta käis seal regulaarselt?“

„Proua vedas ikka kaasa. Pärast tema surma ma teda jumala-teenistustel kuigi tihti ei näinud, aga see korter on kiriku lähedal ja ta hakkas seltskonna mõttes missal käima.“

„Kas ta kunagi seda raha ka mainis?“ osutas Bruno lahtisele laekale voodil ja rahatähtedele, mis olid endiselt Murcoing' surnud pihkudes.

Preester vaikis hetke, justkui sõnu valides, mis tekitas Brunos kahtlusi, ega papp mõnd pihisaladust varja.

„Otsesõnu mitte, aga prominente ja rikkureid sarjas ta küll. Kurtis, et teda petetakse. Tavaline torin. Ma ei saanudki aru, kas ta kahtlustas tütreid talust teenitud raha väljapetmises või oli seal midagi muud.“

„Kas on midagi, mida te ei saa mulle rääkida?“

Isa Sentout kehtas õlgu. „Ei midagi sellist, mis oleks otsest rahaga seotud. Oletan, et selle sai ta Neuvici rongist. Kas sa pole sellest siis kuulnud? Vastupanuliikumise suurest rongiröövist?“

Bruno raputas pead ja tuletas preestrile meelde, et on St Denis's elanud vaid veidi üle kümne aasta. Kuulnud oli ta sellest küll, aga üksikasju ei teadnud. Tänapäeval polegi see muud kui legend, tõdes preester. Tohtu rahasumma, väidetavalt sadade miljonite väärtuses, rööviti rongist, mis vedas Prantsusmaa keskpanga reserve Saksa mereväe garnisoni Bordeaux's. Hoolimata korduvatest ametlikest juurdlustest oli suur summa endiselt kadunud ja kohalike legendide järgi soetas mitu vastupanuliikumise juhti endale sellega pärast sõda suure elamise, asutas ettevõtte ja rahas tas poliitkarjääri. „Kui see oli tema noos, siis polnud see just kopsakas,“ järeldas preester ja nookas rahatähtede poole voodil. Pärast sõda oli raha väärtus tunduvalt vähenenud. Seejärel, 1960. aastatel, toimus De Gaulle'i rahareform: käibele lasti uus frank, ühe väärtus sada eelmist. „Väga võimalik, et nende tuhandefrangiste pangatähtede väärtus on tänapäeval alla ühe euro, kui need üldse rahaks saab teha.“

Bruno kummardus, et külmade sõrmede vahelt üks sedel välja sikutada. Kui ta selle fotode juurde laekasse pani, kuulis ta koridorist samme ning doktor Fabiola sahmis väiksesse tuppa sisse. Ta kandis valget äsja triigitud arstikitlit ja oli oma tumedad juuksed lõdvalt pea peale kuhjanud. Fabiolaga kaasnes mingi huvitav lõhn, veider segu antiseptikumist ja parfüümist, mis täitis toa seisnud õhku. Fabiola suudles Brunot mõlemale põsele, surus preestril kätt ja tõmbas surnukeha uurimiseks stetoskoobi välja.

„Ta ei võtnud ilmselt ravimeid. Mõnikord tekib küsimus, miks me üldse vaeva näeme,“ ütles ta, kui uuris öökapiil seisvat väikest varu apteegi plasttopse. „Ta on surnud ja miski ei ärata kahtlusi. Jätan surmatunnistuse sinu jaoks kliiniku valvelauda. Vahepeal toimetame ta parem matusebüroosse.“

Fabiola seisatas uksele ja pöördus Bruno poole: „Kas sa jääd nüüd lennujaama hiljaks? Vabanen kell viis, võin ise minna.“

„Peaksin jõudma, aga kui midagi vahele tuleb, siis helistan sulle,“ vastas Bruno. Briti soost naine Pamela, kellega Bruno

oli alates eelmisest sügisest kurameerinud, pidi õhtul enne kuut kohalikus Bergeraci lennujaamas maanduma ning Bruno pidi talle vastu minema ja ta St Denis'sse sõidutama. Pamela, kes pidas kämpinguid, mida turistidele välja üüris, ja nende juures hobuseid, leidis enda rõõmuks Fabiolas ühe kämpingu aastaringse üürniku ning neist olid saanud sõbrad.

Kohe, kui Fabiola ja preester läinud olid, hakkas Bruno vajalikke kõnesid tegema. Ta alustas kaitseministeeriumi sõjaveteranide osakonnast, et matusetseremoonia kokku leppida, ning helistas siis matusebüroosse. Järgmisena helistas ta kohaliku põhikooli loodusainete õpetajale Florence'ile, kes juhatas nüüd linnakese segakoori, et paluda matusel esitada vastupanuliikumise hümnid „Chant des Partisans“. Seejärel võttis ta ühendust Jean Moulini keskusega Bordeaux's, kus tegutsesid vastupanuliikumise muuseum ja arhiiv, et küsida abi Murcoing' sõjateenistuse kokkuvõtte koostamisel. Viimasena valis ta kohaliku sotsiaalosakonna numbri, et lasta peatada surnud mehe pensionimaksud. Kuniks ta ootas, et teda õige osakonnaga ühendataks, hakkas ta korteris ringi vaatama.

Elutoas kõssitas kummutil vana televiisor. Kummuti ülemisest sahtlist leidis Bruno suure ümbriku kirjaga „Pank“ ja teisi ümbrikke, milles olid kommunaalarved ning Murcoing' talu müügileping Limeuil' kohal mägedes. Talukoht oli müüdnud kolm aastat tagasi, kui hinnad hakkasid juba kukkuma, ning tehingu väärtus oli 85 000 eurot. Ostja nimi kõlas hollandipäraselt, notar oli aga kohalik. Bruno mäletas seda kohta – osmikut, mille katus sadas läbi, ja vana tubakaaita, kus peeti kitsi. Talu oli vee peal püsimiseks liiga pisike, isegi kui muld oli korralik. Murcoing' viimase pangakonto väljavõtte kohaselt oli tal kuus tuhat eurot Livret's – maksuvabal kontol, mille riik oli säästude kogumiseks sisse seadunud – ja veidi üle kaheksasaja euro arveldusarvel. Pensionit oli ta saanud nelisada eurot kuus. Telefoni ega märkme- raamatut polnud kusagil näha. Seinal oli tolmune haavlipüss ja

nurgas paljukasutatud õngeritv. Ukse kõrval konksu otsas rippus majavõti. Surnuauto saabumiseni kadunukesega üksi jäänud, mõtles Bruno, et vana Murcoing ei saanud ränga töö ja patriootliku elu eest suurt midagi vastu.

Lõpuks kirjutas ta relva, laeka ja selle sisu kohta kviitungi ning jättis selle sahtlisse. Teleri kõrval nägi ta kulunud rahakotti. Selles olid ID-kaart ja *carte vitale*, mis tõendas ravikindlustuse olemasolu, kuid krediitkaarte ega sularaha seal polnud. Selle eest hoolitses ilmselt Joséphine. Toas oli kolm väikest fotot: üks portreepilt nägusast noormehest ja kaks samast noorukist mõnel perekondlikul koosviibimisel, käsi ümber vanaldase Murcoing' õlgade. See oli ilmselt Paul, too lemmiklapselaps, kes pidi iga hetk kohale jõudma. Bruno jättis talle lauale kirja koos oma visiitkaardi ja telefoninumbriga, paludes Paulil seoses matustega ühendust võtta, ning lisades, et viis relva, laeka ja pangavekslid oma raekoja kabinetti hoiule.

Kui surnuauto kohale jõudis, helises Bruno telefon ja üks meelas hääl ütles: „Mul on sulle midagi.“ Linnapea sekretär ei suutnud isegi *bonjour* öelda, ilma et oleks koketeerinud. „Sõnum ühe välismaalase koristajana iselt Rouffignaci maantee äärest. Ta arvab, et sinna on sisse murtud.“